

Strategisk inriktning och prioritering för Region Skånes internationella arbete 2023–2026

Fastställt av Regionstyrelsen 2023-09-07

Ärendenummer 2023-POL000165

Gemensamma presidiet för internationella relationer och intressebevakning

Koncernkontoret

Avdelningen för regional utveckling, externa relationer och stöd

Region Skåne



Innehållsförteckning

Bakgrund, syfte och avgränsningar.....	3
Skånes starka omvärldsberoende innebär både möjligheter och utmaningar.....	3
Det internationella arbetet ska skapa mervärde för Skåne.....	4
Utgångspunkt i den Regionala utvecklingsstrategin och andra styrdokument	4
Prioriterade områden 2023–2026.....	5
Gemensamma presidiet prioriterar inriktningen på de internationella insatserna.....	7
Kriterier och förhållningssätt.....	8
Uppföljning och utvärdering.....	8

Bilaga: Styrdokumentens koppling till Region Skånes internationella arbete

Bakgrund, syfte och avgränsningar

Regionfullmäktige beslutade 2019-06-17 att en *Strategisk inriktning och prioritering för Region Skånes internationella arbete* ska fastställas av regionstyrelsen vartannat år. Tillsammans med den Regionala utvecklingsstrategin ersätter Strategiska inriktning och prioriteringar de skrivningar som tidigare funnits i den Internationella policyn. Föreliggande Strategisk inriktning och prioritering gäller för hela mandatperioden fram till 2026. Detta enligt förslag till ny instruktion för gemensamma presidiet för internationella relationer och intressebevakning.

Den strategiska inriktningen gäller för hela Region Skåne och ska tjäna som vägledning i prioriteringar och budgetarbete. Region Skånes nämnder och styrelser ansvarar för att inom sina områden konkretisera och omsätta prioriteringar i praktiken, vilket återspeglas i avdelningarnas och enheternas verksamhetsplaner.

Dokumentet ska genom kopplingar till den Regionala utvecklingsstrategin, Region Skånes verksamhetsplan och budget och andra styrdokument och prioriteringar beskriva nytta, mervärde, inriktning och förhållningssätt för det internationella arbete Region Skåne bedriver. Den strategiska inriktningen omfattar enbart det internationella arbete som Region Skåne själv bedriver och har mandat att utforma.

Skånes starka omvärldsberoende innebär både möjligheter och utmaningar

Region Skåne har sedan länge ett omfattande internationellt arbete, och samspelet med omvärlden är en nyckelfaktor för den skånska utvecklingen. Globalisering och internationalisering gör Skåne alltmer omvärldsberoende, vilket innebär både möjligheter och utmaningar. Som en innovativ region har Skåne mycket att vinna på ett aktivt samspel på den europeiska arenan. Frågor kring exempelvis halvledare, energiförsörjning, klimat och framtidens sjukvård kräver samverkan med omvärlden, och tillsammans med andra medspelare kan den globala konkurrenskraften utvecklas vad gäller Skånes styrkeområden. Detta gäller även den kliniska forskningen som är starkt beroende av internationella samarbeten.

Det geografiska läget innebär en strategisk nyckelroll för Skåne, som ingår i Nordens största gemensamma arbetsmarknad med Köpenhamn och som kopplas allt närmare Hamburg/Nordtyskland när Fehmarn bältförbindelsen öppnas 2029. Det ger stora möjligheter för ökat samarbete inom forskning och näringsliv, samtidigt som gränsproblematik och ökad gods- och transittrafiken måste hanteras. Det försämrade säkerhetspolitiska läget till följd av Rysslands invasion av Ukraina gör att Östersjöområdet blivit mer utsatt, och behoven av samarbete kring säkerhetsfrågor har ökat markant.

EU:s agenda har stor betydelse för Skåne och Region Skåne. Det gäller exempelvis den Gröna given (Green Deal), EU:s nya innovationsagenda, EU:s läkemedelslagstiftning, New European Bauhaus och EU:s strategi för digital omställning i Europa. Förordningar och direktiv från EU styr delar av Region Skånes verksamhet, och det är viktigt med påverkansarbete och intressebevakning utifrån Brysselagendan. EU erbjuder också ett stort antal program för finansiering av samarbete med andra regioner, inte minst i närområdet.

Det internationella arbetet ska skapa mervärde för Skåne

Region Skånes internationella arbete ska *skapa mervärde för Skåne* och stödja Region Skånes övergripande beslut och strategier samt vara en integrerad del av Region Skånes verksamheter. Exempel på detta kan vara att ett samarbete om en strategisk sjukvårdsfråga ger ny, viktig kunskap till Region Skåne eller att ett innovationssamarbete skapar nya förutsättningar för skånska aktörer.

Det internationella arbetet ska främja *Skånes styrkeområden* och bidra till lösningar på *framtida utmaningar* genom samarbete med nyckelaktörer i regioner som är framgångsrika inom de områden som är av intresse för Skåne. Det gäller exempelvis klinisk forskning, nya kontakter för det skånska näringslivet och kulturlivet samt investeringsfrämjande åtgärder. Genom internationellt samarbete ska Skåne bli starkare, exempelvis inom Life Science och hälsa.

Utbyte av kunskap, erfarenheter och lärdomar och *utveckling av nya lösningar* till nytta för Skåne kan ske genom studiebesök till andra regioner och regioner som kommer hit och genom samarbete i specifika organisationer, projekt och nätverk. Det handlar också om att *skapa tillit* som banar vägen för fördjupade samarbeten. *Marknadsföring, talangattraktion* och *investeringsfrämjande insatser* mot riktade marknader är också viktiga aspekter på Region Skånes internationella arbete.

Påverkansarbete och intressebevakning (exempelvis angående Öresundsförbindelser, inspel till EU-utredningar etc), *omvärldsbevakning* och insatser för ökad *EU-finansiering* är viktiga komponenter för att främja Skånes intressen.

Utgångspunkt i den Regionala utvecklingsstrategin och andra styrdokument

Den strategiska inriktningen och prioriteringen av Region Skånes internationella arbete tar sin utgångspunkt i *Den regionala utvecklingsstrategin "Det öppna Skåne 2030"*. Visionsmålet "Skåne ska vara globalt attraktivt" slår fast att "Skåne ska vara en dynamisk och framgångsrik gränsregion där lokala och globala utmaningar kan lösas i internationellt samarbete med övriga världen. Skåne ska stärka samverkan inom Öresundsregionen och vara nära sammankopplat med Östersjöområdet, Tyskland samt övriga Europa."

Region Skånes verksamhetsplan och budget 2023 med plan för 2024–2025 anger att i ett oroligt omvärldsläge behöver Skånes roll som knutpunkt mellan Sverige och Europa stärkas. Samarbete inom Greater Copenhagen och STRING ska utvecklas med fokus på gemensam arbetsmarknad, klimat, innovationer och ett hållbart, sammanhängande transportsystem. Detta är en prioriterad uppgift under Region Skånes ordförandeskap i Greater Copenhagen 2023.

Andra styrdokument av betydelse för inriktning och prioritering av Region Skånes internationella arbete är bland annat:

- Region Skånes strategi för forskning och innovation inom sjukvården (2021)

- Mål och strategi för Framtidens hälsosystem (2021) samt Förändrings- och genomförandeplan för Framtidens hälsosystem 2022–2025
- Regionala utvecklingsnämndens inriktning och internbudget för verksamhetsåret 2023
- Skånes innovationsstrategi med definierade specialiseringsområden (2019)
- Regionplan för Skåne 2022–2040
- Regional kulturplan för Skåne 2021–2024 samt Kulturnämndens verksamhetsplan och budget 2023
- Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050 samt Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030

Prioriterade områden 2023-2026

Med utgångspunkt i ovan nämnda styrdokument är följande områden prioriterade för Region Skånes internationella arbete 2023–2026:

Tematiska samarbeten

- **Stärkt arbete för framtidens hälso- och sjukvård – Bättre liv och hälsa för fler** – framtidens hälsosystem och vårdens omställning, hälsoinnovationer, avancerade terapier (ATMP) och precisionsmedicin, digitalisering inom sjukvården, hälsodata, folkhälsoarbete, hälsofrämjande samhällsplanering och friluftsliv etc.
- **Utveckling av ett konkurrenskraftigt näringsliv** – med särskilt fokus på de skånska specialiseringsområdena, bland annat Life Science, livsmedel och ESS och MAX IV. Det handlar även om investeringsfrämjande insatser och marknadsföring av varumärket Skåne.
- **Stärkt kompetensförsörjning** – gemensam arbetsmarknad i Greater Copenhagen, talangattraktion samt avskaffande av gränshinder och gränskontroller etc.
- **Förbättrad tillgänglighet** – infrastruktursatsningar och transportsystem i Greater Copenhagen, utveckling av Fehmarn bält/STRING-korridoren, hållbara godstransporter och transittrafik, bredband, digitalisering etc.
- **Hållbarhet** – Agenda 2030-perspektiv, miljö och klimat, samhällsplanering, vatten, energi och elektrifiering etc – utifrån Region Skånes övergripande mål om hållbar utveckling i hela Skåne.
- **Kultursamarbeten** utifrån intentionerna i Regional kulturplan för Skåne, bland annat med fokus på verksamhets- och projektutveckling, strategisk påverkan, profilering samt kompetensutveckling, där bland annat kulturella och kreativa branscher (KKB) är viktiga aktörer.
- *I en snabbt föränderlig omvärld kan nya faktorer innebära att även andra tematiska områden bli aktuella, förutsatt att det finns en koppling till Region Skånes styrdokument.*

Aktuella frågor och processer – bland annat:

- Region Skånes ordförandeskap i Greater Copenhagen 2023 med fokus på ökad arbetsmarknadsintegration och revidering av skatteavtalet mellan Sverige och Danmark etc.

- Sveriges ordförandeskap i EU våren 2023. Ett antal möten äger rum i Skåne, och Region Skånes Brysselkontor planerar ett högnivåseminarium i Bryssel för att koppla an till en av konferenserna som handlar om forskningsinfrastruktur.
- EU:s långtidsbudget 2028–2034, där regionerna behöver slå vakt om framtida sammanhållningspolitik och regionernas roll.
- Ny industriagenda för EU, ny innovationsagenda och en halvledarakt ska bidra till ökad konkurrenskraft och autonomi för EU med utgångspunkt i grön och digital omställning.
- Insatser för att stärka skånskt deltagande i EIT Culture & Creativity – EU:s nya KIC (Knowledge and Innovation Community) som är i en uppstartsfas.
- Insatser för att stärka skånskt deltagande i Horisont Europa – planeringsbidrag, stödfunktion och pilot för virtuellt stödkontor 2023.
- Insatser för att öka Region Skånes kapacitet och attraktivitet för internationella kliniska prövningar.
- Utveckling av forskningssamarbeten inom ramen för de internationella nätverk som Region Skånes kliniska forskare deltar i inom och utanför Europa. Samarbete med andra sjukvårdsaktörer, exempelvis inom avancerade terapier (ATMP) med Leiden University Center (LUMC).

Geografiska arenor

- **Greater Copenhagen** är Skånes viktigaste samarbetsgeografi. Som del av Nordens största arbetsmarknad är samarbeten kring transporter och trafiksystem, näringsliv, kompetensförsörjning (gränshinder, talangattraktion etc) viktiga. Det sker bland annat genom
 - **Det politiska samarbetet Greater Copenhagen.** Prioriterade uppgifter är bland annat ett hållbart, sammanhängande transportsystem, den gemensamma arbetsmarknaden och grön omställning.
 - **Medicon Valley Alliance (MVA)** samlar ett av världens starkaste kluster inom Life Science och hälsa och stärker det gränsregionala forsknings-, innovations- och näringslivssamarbetet.
 - Medfinansiering och medlemskap i strategiska verksamheter och organisationer, exempelvis Öresunddirekt och Öresundsinstitutet.
 - Samarbetet kring Öresundstågen.
 - Samarbetsprojekt inom ramen för Interreg ÖKS (Öresund-Kattegat-Skagerrak) etc.
- **Utvecklingskorridoren Hamburg/Nordtyskland-Greater Copenhagen-Göteborg-Oslo.** Fehmarn bältförbindelsen ger starkt förkortade restider, och det finns en stor potential att utveckla i geografin genom att underlätta transporter, ha en genomtänkt godsstrategi, främja näringslivssamarbete och utvecklingen av en gemensam forskningsregion inom bland annat Life Science och mellan forskningsanläggningarna ESS/MAX IV och DESY/European XFEL i Hamburg. Samarbeten bland annat genom:
 - **STRING** (Southwestern Baltic Sea Transnational area Implementing New Geography) är ett politiskt samarbete som syftar till att utveckla korridoren mellan Hamburg och Oslo. Fokus ligger på infrastruktur samt att utveckla en ”Green Hub”.
 - **Transportkorridoren Scan-Med** sammanfaller geografiskt med STRING och ingår i det Transeuropeiska transportnätet (TEN-T),

- där EU prioriterar nio transportkorridorer för utbyggnad fram till 2030. Fehmarn bältförbindelsen är en del i förverkligandet av transportkorridoren, som är av hög prioritet för att ta tillvara utvecklingspotentialen i Skåne och STRING-geografien.
- Samarbetsprojekt, bland annat inom ramen för Interreg ÖKS (Öresund-Kattegat-Skagerrak, där även Hamburg/Nordtyskland kan ingå) och Interreg Östersjöprogrammet.
- **Östersjöområdet.** Det skärpta säkerhetsläget och ett allt större fokus på vatten- och klimatfrågor gör Östersjösamarbetet viktigare än på länge. Samarbeten bland annat genom:
 - **CPMR Östersjökommissionen** – Region Skåne är verksam inom en arbetsgrupp om miljö-klimat-energi.
 - **Samarbetsavtal med Västpommern, Polen** (2013) med fokus på transporter, regional utveckling, Östersjöfrågor, kultur och turism. Efter utträde ur **CETC-EGTC (Centraleuropeiska transportkorridorens europeiska gruppering för territoriellt samarbete)** bör Region Skåne avväga andra samarbetsformer för att utveckla och bibehålla goda relationer med Västpommern.
 - **BSPC** – Östersjöns parlamentarikerkonferens – Region Skåne har en observatörsroll på den årliga konferensen.
 - **Södra Östersjöns Parlamentarikerforum** – Region Skåne har en observatörsroll.
 - **BSSSC (Baltic Sea States Subregional Co-operation)** – politisk nätverksorganisation för regioner i Östersjögeografien.
 - Samarbetsprojekt, bland annat inom ramen för Interreg Östersjöprogrammet och Interreg Södra Östersjön.
 - **Europa-geografien** handlar om att relatera till EU-agendan och att samverka med europeiska regioner som har gemensamma intressen och styrkeområden med Region Skåne. Samarbete bland annat genom:
 - Verksamheten på **Region Skånes Brysselkontor** omfattar bland bevakning av EU-agendan utifrån Region Skånes prioriteringar; inom exempelvis hälsa, halvledare, digitalisering, EU-nätverk (exempelvis ERRIN och EUREGHA).
 - **CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions)**, europeisk samarbets- och lobbyorganisation, där Skåne lyfter viktiga strategiska frågor gemensamt med andra europeiska regioner, inom bland annat sammanhållningspolitiken och infrastruktur. I Political Bureau deltar Region Skåne bland annat i den centrala arbetsgruppen för transportinfrastruktur.
 - Samarbetsprojekt, inom ramen för exempelvis Horisont Europa, Interreg Europe, Interreg Nordsjöprogrammet, sektorsprogram som LIFE (miljö) och CEF (infrastruktur).
 - Ett antal olika tjänstepersonsnätverk, exempelvis METREX (The Network of European Metropolitan Regions and Areas) och internationella nätverk kopplade till klinisk forskning.
 - *Samarbetet med Guangdong och Hongkong i Kina är satt på paus tills vidare.*

Gemensamma presidiet prioriterar inriktningen på de internationella insatserna

Det *gemensamma presidiet för internationella relationer och intressebevakning* består av regionfullmäktiges presidium, regionstyrelsens arbetsutskott och regionala utvecklingsnämndens presidium. Det gemensamma presidiet har övergripande diskussioner och gör prioriteringar vad gäller inriktningen på Region Skånes internationella arbete. Det bereder arbetet med föreliggande strategiska inriktning och är också ett forum för återrapportering av de internationella insatserna.

Avdelningen för regional utveckling har genom *enheten för externa relationer och stöd* ett ansvar för samordning och tjänstepersonsstöd till deltagande politiker beträffande flera av de internationella samarbeten som Region Skåne är verksam i. *Region Skånes Brysselkontor* ingår i denna enhet och ansvarar för bevakningen utifrån EU-agendan. Enheten har också kompetens kring de gränsregionala EU-programmen inom ramen för Interreg (Öresund-Kattegat-Skagerrak, Östersjön, Södra Östersjön och Nordsjön) och bemannar Region Skånes kontor i Bryssel.

Utifrån den strategiska inriktningen och prioriteringen för internationellt arbete konkretiserar och beslutar *nämnder, styrelser och förvaltningar* internationella samarbeten och åtaganden inom respektive ansvarsområden.

Kriterier och förhållningssätt för Region Skåne internationella arbete

- Regions Skånes internationella arbete ska ge ett mervärde för Skåne, ha koppling till styrdokument och utgå ifrån prioriteringarna i enlighet med vad som utvecklas på sid 5–7.
- Region Skånes samarbete med parter i andra länder ska ta utgångspunkt i de riktlinjer och värderingar som gäller för Region Skåne. För samtliga samarbeten gäller en aktsamhet så att Region Skåne inte sammankopplas med regeringar eller organisationer som bryter mot mänskliga rättigheter och FN-konventioner.
- Företrädare för Region Skåne ska uppträda på ett representativt sätt som lever upp till Region Skånes värderingar och riktlinjer.
- Hållbarhetsaspekten och Agenda 2030 bör beaktas i allt internationellt samarbete.
- Erfarenheter från pandemin tas tillvara. I de fall digitala möten anses lämpliga och fullgoda kan dessa alternativ övervägas.
- Kontinuitet och långsiktighet i samarbetena bör eftersträvas.

Uppföljning och utvärdering

Aktiviteter och status för Region Skånes internationella samarbetsarenor ska årligen återkopplas till de organ som är ansvariga för verksamheterna.

Samarbetena bör löpande utvärderas och bedömas i förhållande till uppställda kriterier i denna strategiska inriktning. Om mervärdesskapande effekter inte längre föreligger bör exempelvis utträde ur samarbetsorganisation övervägas.